

## SINERGIJA PJESNIŠTVA I SLIKARSTVA ZLATKA CRNECA\*

*Slikarstvo je nijemo pjesništvo,  
a pjesništvo slikarstvo koje govori.*  
(Simonid, 556. - 468. g. pr. K.)

Izložba slika Zlatka Crneca "Slike s rubova sna" pruža nam panoramski pogled na njegovo slikarstvo u rasponu od preko 30 godina.

Kada se sredinom 1980-ih latio kista, Crnec je iza sebe imao pjesnički staž dug četvrt stoljeća, pa nije neobično da je svoj pjesnički pristup stvarnosti prenio u likovnu umjetnost.

Prvi njegovi ciklusi akvarela bili su u potpunosti posvećeni ženi, temi koja ga je cijeloga života najviše zaokupljala i u pjesništvu. Bila su to snolika viđenja "daleko od želje za deskripcijom", materijalizirana u "kolorističkim bljeskovima" koji su ostvareni tek laganim dodirima kista o površinu papira, da bi se potom "bojama prepustilo njihovo slobodno razlijevanje i miješanje" (Juraj Baldani).

Impostacija slike bila je vođena prvenstveno likovnom logikom, a tema akvarela – lik žene – dana je toliko suptilno da se svojom prozirnošću i krhkošću često stapala s bjelinom papira, stvarajući tako dojam siluete koja nam pred oči izlazi iz neke maglice jutarnjega sna, što je vrsta privida koja nerijetko prožimlje i autorove pjesme.

Sredinom devedesetih Crnec će akvarelom, u svojoj specifičnoj vrsti poetskog realizma pristupiti i temi pejsaža, no opet vrlo suptilno, pa će ponajbolja ostvarenja tog ciklusa biti prika-

zi krajolika pod snijegom (kojem je Crnec još u djetinjstvu bio posvetio svoju prvu pjesmu!), dakle ona na kojima bjelina papira ima ključnu ulogu.

Autorov prijelaz s teme žene na temu pejsaža bio je logičan i spontan, jer on zapravo i ljepotu zemlje shvaća poput tijela žene: družice, sputnice, ljubavnice (pa je tako u jednoj njegovoj pjesmi 'Medvednica raskošna kao metresa'), te joj stoga akvarelom prilazi "osebujnim poetizmom i lirskom osjetljivošću" (Ernest Fišer) koja i dalje, kao i u njegovim prvim radovima, često balansira na granici jave i sna, premda Crnec ne zanemaruje ni "obična" raspoloženja u kojima „postiče ravnotežu činjeničnog i atmosfere“ (Stanko Špoljarić).

Širenjem vlastita slikarskog izričaja u medij ulja na platnu, Crnecov se izraz sredinom devedesetih dijelom bitno mijenja. Boje u ulju koje koristi intenzivne su i žarke, gotovo divlje, kao i teme, koje možda najbolje sumira stih njegove pjesme "Na Kvatriću", koji glasi: 'Vjetar se kurvanjski igra pod suknjama nasmijanih prodavačica'.

Riječ je dakle o osebujnom svijetu pjesničko-slikarske fantazije u kojem boja preuzima vodeću ulogu. U tim radovima "boja nosi poruke koje su lako čitljive, no često ipak višeznačne te o samom promatraču ovisi koje će im značaj-

---

\* U povodu izložbe "Slike s rubova sna" Zlatka Crneca (u Dvorani "Kraluš" POU Sv. Ivan Zelina, 24. 5. – 13. 6. 2019.)



*S otvaranja izložbe i predstavljanja knjige; Z. Crnec – treći zdesna*

ke pridati”, kako sam to napisao u jednom osvrtu pred više od 20 godina.

Crnecovi pejzaži u akvarelu, i nakon ovog ekskursa u gotovo fovistički kolorit ulja neko će vrijeme, uz nešto solidnije, čvršće tretiranje forme, zadržati kolorističku fragilnost njegovih prvih akvarela, te će u tom načinu nastati niz “Četiri godišnja doba” (2000.) koji je Josip Škunca istaknuo kao jedno od Crnecovih antologijskih ostvarenja.

Posljednji ciklus Crnecovih akvarela i gvaševa, onaj nastao potkraj prošlog desetljeća,

predstavlja novu fuziju autorova pjesništva i slike. “Nježnim tonovima nokturalna se raspoloženja prepleću sa statičnom atmosferom...”, te “...potencijalnog konzumenta nukaju da sam stvara dodatne iluzije.” (Ivo Kalinski).

Gledatelj, dakle, gotovo posve biva “uvučen u sliku”, te time kao da postaje dijelom samoga krajolika, koji nas svojom mirnoćom, tišinom, ljepotom i nestvarnošću postupno navodi da se zapitamo: nije li i život samo san?

*Ante Vranković*

## AGRAMERSKI VALCERTANGO ZLATKA CRNECA

Antologijski pjesnik **Zlatko Crnec** (1936.) - prije svega, pripadnik vršne hrvatskokajkavske postmoderne - vokacijom i poeta i slikar, glazbeni tekstopisac, novinar-urednik... , svoju prepoznatljivu estetsku konstantu kvalitativno održava skoro šest desetljeća.

Identitetsku osebnost njegove izrazito

(*neo*)ekspresionističke poetike možemo pratiti od prve mu objavljene pjesme *Želja* u “Telegramu” 1960., do kajkavskog pjesničkog neomodernizma u časopisu “Kaj” već od 1971., zatim nagrađivane recitalne lirike naglašeno urbanog izraza (sa zelinskih, zlatarskih, varaždinskih... smotri suvremenoga kajkavskoga pjesništva)